

Programowanie deklaratywne

Artur Michalski
Informatyka II rok

Plan wykładu

- Wprowadzenie do języka Prolog
- Budowa składniowa i interpretacja programów prologowych
- Listy, operatory i operacje arytmetyczne
- Złożone/abstrakcyjne struktury danych
- Sterowanie mechanizmem nawrotów
- Operacje wejścia/wyjścia w Prologu
- *Predefiniowane procedury prologowe*
- Styl i technika programowania w Prologu

Predefiniowane predykaty prologowe

- Sprawdzanie typu termów
- Kompozycja i dekompozycja termów: `=..`, `functor`, `arg`, `name`
- Różne rodzaje operacji równości w Prologu
- Manipulacja bazą danych w Prologu
- Manipulowanie przepływem sterowania w Prologu
- Predykaty: `bagof`, `setof` i `findall`

Sprawdzanie typu termów

Prolog umożliwia manipulowanie termami (stałymi, zmiennymi, liczbami, atomami) za pomocą specjalnych procedur systemowych:

- predykat **var** (**X**) jest spełniony, jeżeli **X** zmienną wolną (nie związaną!)
- predykat **nonvar** (**X**) jest spełniony, jeżeli **X** termem innym niż zmienna lub zmienną związaną
- predykat **atom** (**X**) jest spełniony, jeżeli **X** jest stałą lub zmienną (związaną!) atomową

Sprawdzanie typu termów

Prolog umożliwia manipulowanie termami (stałymi, zmiennymi, liczbami, atomami) za pomocą specjalnych procedur systemowych:

- predykat **integer (X)** jest prawdziwy, jeżeli **X** jest stałą lub zmienną (związaną!) całkowitoliczbową
- predykat **real (X)** jest prawdziwy, jeżeli **X** jest stałą lub zmienną (związaną!) zmiennoprzecinkową (rzeczywistą)
- predykat **atomic (X)** jest prawdziwy, jeżeli **X** jest stałą lub zmienną (związaną!) liczbową lub atomową

Sprawdzanie typu termów

Przykład zastosowania predykatów typu:

```
?- var (Z) , Z=2 .
```

```
Z=2
```

```
?- Z=2 , var (Z) .
```

```
No
```

```
?- integer (X) , X=2 .
```

```
No
```

```
?- Y=2 , integer (Y) , nonvar (Y) .
```

```
Y=2
```

```
?- atom (22) .
```

```
No
```

```
?- atomic (22) .
```

```
Yes
```

```
?- atom ([]) .
```

```
Yes
```

```
?- atomic (p (1)) .
```

```
No
```

Sprawdzanie typu termów

Przykład zastosowanie predykatu `atom`:

Treść zadania

Predykat `count(A, L, N)` ma podawać liczbę wystąpień (`N`) atomu (!) `A` na liście obiektów `L`.

Definicja pierwsza

```
count(_, [], 0).  
count(A, [A|L], N) :- !,  
                        count(A, L, N1), N is N1+1.  
count(A, [_|L], N) :- count(A, L, N).
```

Sprawdzanie typu termów

Przykład zastosowanie predykatu `atom` c.d.:

Przykłady użycia

```
?- count(a, [a,b,a,a], N).  
N=3  
?- count(a, [a,b,X,Y], Na).  
Na=3  
...  
?- count(b, [a,b,X,Y], Nb).  
Nb=3  
...  
?- L=[a,b,X,Y], count(a, L, Na), count(b, L, Nb).  
Na=3  
Nb=1  
X=a  
Y=a
```

Zgodnie z definicją `count(A, L, N)` sprawdzane są nie faktyczne wystąpienia szukanego atomu, lecz możliwe dopasowania termu!!!

Sprawdzanie typu termów

Przykład zastosowanie predykatu `atom` c.d.:

Definicja poprawna

```
count(_, [], 0).  
count(A, [B|L], N) :- atom(B), A=B, !,  
                        count(A, L, N1), N is N1+1.  
count(A, [_|L], N) :- count(A, L, N).
```

Przykład użycia

```
?- L=[a,b,X,Y], count(a,L,Na), count(b,L,Nb).  
L=[a,b,_G378,_G381]  
Na=1  
Nb=1  
X=_G378  
Y=_G381
```

Sprawdzanie typu termów

Przykład zastosowanie predykatu `nonvar`:

Treść zadania

Napisać program rozwiązujący arytmograf sformułowany za pomocą równań postaci:

```
  D O N A L D  
+G E R A L D  
-----  
  R O B E R T
```

przy czym każdej literze musi zostać przypisana inna cyfra.

Sprawdzanie typu termów

Przykład zastosowanie predykatu **nonvar**:

Sformułowanie w Prologu

Zdefiniować predykat **sum(N1, N2, N)**, gdzie **N1**, **N2**, **N** reprezentują odpowiednio pierwszą, drugą i trzecią liczbę łąmiglówki, zaś cel **sum** jest spełniony, jeżeli istnieje takie przypisanie cyfr do liczb, że $N1 + N2 = N$.

Reprezentacja danych: listy zmiennych, którym zostaną przypisane odpowiednie cyfry.

Cel główny

```
?- sum([D,O,N,A,L,D], [G,E,R,A,L,D], [R,O,B,E,R,T]).
```

Sprawdzanie typu termów

Przykład zastosowanie predykatu **nonvar**:

Rozwiązanie

Rozwiązanie zadania wymaga realizacji algorytmu dodawania dziesiętnego i przechowywania następujących informacji:

- cyfry przeniesienia dziesiętnego przed sumowaniem
- cyfry przeniesienia dziesiętnego po sumowaniu
- zbioru cyfr dostępnych przed sumowaniem
- zbioru cyfr nie wykorzystanych w sumowaniu

Sprawdzanie typu termów

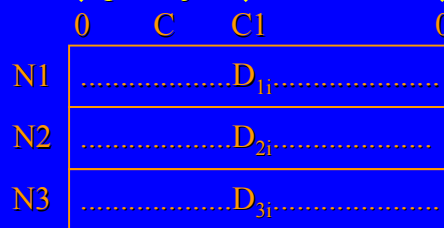
Mechanizmy dodawania dziesiętnego

$$N1 = [D_{11}, D_{12}, D_{13}, \dots, D_{1i}, \dots]$$

$$N2 = [D_{21}, D_{22}, D_{23}, \dots, D_{2i}, \dots]$$

$$N3 = [D_{31}, D_{32}, D_{33}, \dots, D_{3i}, \dots]$$

Tu przeniesienie musi wynosić $\curvearrowright$ Przeniesienie z prawej $\curvearrowright$ Tu przeniesienie wynosi $\curvearrowleft$

$$D_{3i} = (C1 + D_{1i} + D_{2i}) \bmod 10 \quad C = (C1 + D_{1i} + D_{2i}) \operatorname{div} 10$$

Sprawdzanie typu termów

Rozwiązanie c.d.

Predykat **sum1** (**N1**, **N2**, **N**, **C1**, **C**, **Ds1**, **Ds**) realizuje dodawanie dziesiętne z cyfrą przeniesienia z prawej (**C1**) i cyfrą przeniesienia na lewo (**C**) oraz zbiorami cyfr dostępnych (**Ds1**) i nie wykorzystanych (**Ds**).

Przykładowe wywołanie predykatu **sum1**:

```
?- sum1 ([H,E], [6,E], [U,S], 1, 1,
         [1,3,4,7,8,9], Ds) .
```

H=8

E=3

U=4

S=7

Ds=[1,9]

Sprawdzanie typu termów

Rozwiązanie c.d.

Związek predykatu **sum** (**N1**, **N2**, **N**) z predykatem **sum1** (**N1**, **N2**, **N**, **C1**, **C**, **Ds1**, **Ds**) wynika w warunków początkowych zadania:

sum (**N1**, **N2**, **N**) :-
sum1 (**N1**, **N2**, **N**, 0, 0, [0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9], **Ds**).

Dla uproszczenia rozważań założymy, że dodawane liczby są jednakowej długości (nie zmniejsza, to ogólności rozważań, bo „brakujące” cyfry zawsze możemy zastąpić z lewej strony zerami).

Sprawdzanie typu termów

Rozwiązanie c.d.

Definicja predykatu **sum1** (**N1**, **N2**, **N**, **C1**, **C**, **Ds1**, **Ds**) obejmuje następujące możliwe przypadki:

- wszystkie trzy liczby są reprezentowane przez puste listy:
sum1 ([], [], [], 0, 0, **Ds**, **Ds**)
- wszystkie trzy liczby składają się z najbardziej znaczącej cyfry i pozostałych cyfr, czyli mają postać:
[D1|N1] **[D2|N2]** **[D|N]**, wtedy:
  - pozostałe cyfry również muszą spełniać relację **sum1**, dając pewne przeniesienie na lewo **C2** oraz pozostawiając pewien podzbiór nie wykorzystanych cyfr **Ds2**,
  - najbardziej znaczące cyfry **D1**, **D2** muszą razem z cyfrą przeniesienia **C2** sumować się w **D** oraz w dalsze przeniesienie na lewo (zależność ta zostanie wyrażona za pomocą predykatu **digitsum**)

Sprawdzanie typu termów

Rozwiązanie c.d.

Zapis predykatu **sum1** w Prologu:

```
sum1 ([], [], [], 0, 0, Ds, Ds) .  
sum1 ([D1|N1], [D2|N2], [D|N], C1, C, Ds1, Ds) :-  
    sum1 (N1, N2, N, C1, C2, Ds1, Ds2) ,  
    digitsum (D1, D2, C2, D, C, Ds2, Ds) .
```

Sprawdzanie typu termów

Rozwiązanie c.d.

Predykat **del** usuwa wykorzystane cyfry ze zbioru dostępnych cyfr:

- jeżeli zmienna reprezentująca literę nie jest związana, to może zostać zainicjowana dowolną wartością ze zbioru dostępnych cyfr
- jeżeli zmienna jest już związana, to wszystkie wartości w zbiorze dostępnych cyfr zostaną zachowane

```
del (Var, L, L) :- nonvar (Var) , ! .  
del (Var, [Var|L], L) .  
del (Var, [X|L1], [X|L2]) :- del (Var, L1, L2) .
```

Predykat **del** ma charakter niedeterministyczny - usunięty może być każdy element, o ile zmienna nie jest związana.

Sprawdzanie typu termów

Rozwiązanie c.d.

Predykat **digitsum** weryfikuje zależności arytmetyczne wynikające z dodawania dwóch cyfr i przeniesienia dziesiętnego oraz generuje wynik w postaci najmniej znaczącej cyfry sumy i dalszego przeniesienia:

```
digitsum (D1,D2,C1,D,C,Ds1,Ds) :-  
    del (D1,Ds1,Ds2) ,  
    del (D2,Ds2,Ds3) ,  
    del (D,Ds3,Ds) ,  
    S is D1+D2+C1 ,  
    D is S mod 10 ,  
    C is S // 10 .
```

Sprawdzanie typu termów

Rozwiązanie - kompletny program:

```
sum (N1,N2,N) :-  
    sum1 (N1,N2,N,0,0,[0,1,2,3,4,5,6,7,8,9],Ds) .  
sum1 ([],[],[],0,0,Ds,Ds) .  
sum1 ([D1|N1],[D2|N2],[D|N],C1,C,Ds1,Ds) :-  
    sum1 (N1,N2,N,C1,C2,Ds1,Ds2) ,  
    digitsum (D1,D2,C2,D,C,Ds2,Ds) .  
digitsum (D1,D2,C1,D,C,Ds1,Ds) :-  
    del (D1,Ds1,Ds2) , del (D2,Ds2,Ds3) ,  
    del (D,Ds3,Ds) , S is D1+D2+C1 ,  
    D is S mod 10 , C is S // 10 .  
del (Var,L,L) :- nonvar (Var) , ! .  
del (Var,[Var|L],L) .  
del (Var,[X|L1],[X|L2]) :- del (Var,L1,L2) .
```

Sprawdzanie typu termów

Rozwiązanie - przykładowe zadania:

```
?- sum( [D,O,N,A,L,D], [G,E,R,A,L,D], [R,O,B,E,R,T] ).
D=5
O=2
N=6
A=4
L=8
G=1
E=9
R=7
B=3
T=0
```

```
?- sum( [O,S,E,N,D], [O,M,O,R,E], [M,O,N,E,Y] ).
S=7
E=5
N=3
D=1
M=0
O=8
R=2
Y=6
```

$=..$, *functor, arg, name*

W języku Prolog mamy do dyspozycji predykaty systemowe przeznaczone do konstruowania i dekomponowania termów.

Predykat $=..$ (*ang. univ*) służy do konstruowania termu z listy atomów. Cel $\mathbf{Term} =.. \mathbf{L}$ jest spełniony, jeżeli lista $\mathbf{L}$ zawiera nazwę funktora termu $\mathbf{Term}$ i wszystkie jego kolejne argumenty.

Przykład

```
?- f(a,b)=..L.
L=[f,a,b]
?- T=..[rectangle,3,5].
T=rectangle(3,5).
?- Z=..[p,X,f(X,Y)].
Z=p(X,f(X,Y)).
```

$=.., functor, arg, name$

Zastosowanie predykatu $=..$:

Przykład 1

Manipulowanie termami opisującymi różne klasy obiektów w celu wykonania na nich jednej (tej samej) operacji, ale mającej inny przebieg dla każdej klasy. Przykładowo, operacja powiększania termów, reprezentujących różne figury geometryczne.

Klasy obiektów: **square (A)**, **rectangle (A,B)**, **circle (R)**, ...

Predykat **enlarge (Fig, Factor, Fig1)** powiększa figurę **Fig** w **Fig1** o **Factor** razy.

$=.., functor, arg, name$

Zastosowanie predykatu $=..$:

Definicja pierwsza predykatu **enlarge**:

```
enlarge (square (A) , F , square (A1)) :- A1 is F*A.  
enlarge (rectangle (A,B) , F , rectangle (A1,B1)) :-  
  A1 is F*A, B1 is F*B.  
enlarge (circle (R) , F , circle (R1)) :- R1 is F*R.  
...
```

Zaproponowane rozwiązanie choć poprawne, ma jedną poważną wadę - musimy z góry uwzględnić wszystkie możliwe figury geometryczne. Jeśli jakaś figura nie zostanie wzięta pod uwagę, konieczne będzie rozszerzenie definicji predykatu **enlarge** o nowy przypadek.

$=..$, *functor, arg, name*

Zastosowanie predykatu $=..$:

Rozwiązanie poprawne - uogólniona definicja predykatu `enlarge`:

```
enlarge(Fig,F,Fig1):-  
    Fig=.. [Type|Params],      % dekompozycja  
    multiplylist(Params,F,Params1),  
    Fig1=.. [Type|Params1].    % konstrukcja  
  
multiplylist([],_,[]).  
multiplylist([X|L],F,[X1|L1]):-  
    X1 is X*F, multiplylist(L,F,L1).
```

$=..$, *functor, arg, name*

Zastosowanie predykatu $=..$:

Przykład 2

Podstawianie za term występujący w wyrażeniu innego termu: predykat `subst(SubT,T,SubT1,T1)` jest spełniony, jeżeli wszystkie wystąpienia termu `SubT` w termie `T` zostaną zastąpione przez term `SubT1` i otrzymamy w efekcie term `T1`.

Przykład użycia

```
?- subst(sin(x),2*sin(x)*f(sin(x)),t,F).  
F=2*t*f(t)  
?- subst(a+b,f(a,A+B),v,T)  
T=f(a,v)  
A=a  
B=b
```

Sprawdzanie wystąpienia termu odbywa się przez jego unifikację !!!

$=.., functor, arg, name$

Zastosowanie predykatu $=..$:

Definicja predykatu $subst(SubT, T, SubT1, T1)$:

Jeżeli $SubT=T$ to wtedy $SubT1=T1$

w przeciwnym przypadku jeżeli T jest termem prostym, to

$T1=T$ (podstawienia jest bowiem niemożliwe)

w przeciwnym przypadku podstawienia są prowadzone na argumentach T .

$=.., functor, arg, name$

Zastosowanie predykatu $=..$:

Prologowa definicja predykatu $subst(SubT, T, SubT1, T1)$:

```
subst(Term, Term, Term1, Term1) :- !.
```

```
subst(_, Term, _, Term) :- atomic(Term), !.
```

```
subst(SubT, T, SubT1, T1) :-
```

```
    T =.. [F|Args],           % dekompozycja
```

```
    substlist(SubT, Args, SubT1, Args1),
```

```
    T1 =.. [F|Args1].         % konstrukcja
```

```
substlist(_, [], _, []).
```

```
substlist(Sub, [T|Ts], Sub1, [T1|Ts1]) :-
```

```
    subst(Sub, T, Sub1, T1),
```

```
    substlist(Sub, Ts, Sub1, Ts1).
```

=.., functor, arg, name

Pozostałe predykaty systemowe przeznaczone do konstruowania i dekomponowania termów.

Predykat **functor** (**Term**, **F**, **N**) jest spełniony jeżeli **F** jest głównym funktorem termu **Term**, którego arność wynosi **N**.

Predykat **arg** (**N**, **Term**, **A**) jest spełniony, jeżeli **A** jest **N**-tym argumentem termu **Term**, przy założeniu, że numerowanie zaczyna się od 1.

Przykład zastosowania

```
?- functor(t(f(X),X,t),Func,Arity).  
Func=t  
Arity=3  
?- arg(2,f(X,t(a),t(b)),Y).  
Y=t(a)
```

=.., functor, arg, name

Przykład zastosowania

```
?- functor(D,date,3),  
   arg(1,D,29),  
   arg(2,D,june),  
   arg(3,D,1982).  
D=date(29,june,1982)
```

Predykat **functor** zastosowany powyżej generuje „uogólniony term”, rozpoczynający się funktorem **date** o arności 3, którego składowe początkowo są nieokreślone (niezwiązane). Zostają one ustalone dopiero na drodze spełniania następnych celów wskutek wywołania predykatu **arg**.

Różne rodzaje operacji równości w Prologu

Rodzaje relacji równości/różności w Prologu:

- $X=Y$ spełniony, gdy termy X i Y unifikują się
- $X \text{ is } E$ spełniony, gdy X unifikuje się z wartością wyrażenia E (ewaluacja E potem proces uzgadniania z X)
- $E1 =: = E2$ spełniony, gdy wartości wyrażeń arytmetycznych $E1$ i $E2$ są równe
- $E1 \backslash = E2$ spełniony, gdy wartości wyrażeń arytmetycznych $E1$ i $E2$ są różne
- $T1 == T2$ spełniony, gdy termy $T1$ i $T2$ są identyczne (unifikują się leksykalnie włącznie z nazwami zmiennych)
- $T1 \backslash == T2$ spełniony, gdy termy $T1$ i $T2$ nie są identyczne

Różne rodzaje operacji równości w Prologu

Zastosowanie relacji równości/różności w Prologu:

Przykład

?- $f(a,b) == f(a,b)$.

Yes

?- $f(a,b) == f(a,X)$.

No

?- $f(a,X) == f(a,Y)$.

No

?- $X \backslash == Y$.

Yes

?- $t(X, f(a,Y)) == t(X, f(a,Y))$.

Yes

Manipulacja bazą danych w Prologu

Program prologowy traktowany jako baza danych, to:

- klauzule bezwarunkowe - fakty reprezentujące jawne relacje
- klauzule warunkowe - fakty reprezentujące niejawne relacje

Predykaty systemowe umożliwiające manipulowanie bazą klauzul:

- **assert(C)** - zawsze spełniony cel, dodający klauzulę C
- **asserta(C)** - -//-, dodający klauzulę C na początku bazy
- **assertz(C)** - -//-, dodający klauzulę C na końcu bazy
- **retract(C)** - zawsze spełniony cel, usuwający klauzulę C

Dodawane klauzule funkcjonują dokładnie tak samo jak klauzule zawarte w pierwotnym programie. Zastosowanie powyższych predykatów umożliwia adaptowanie programu do zmieniających się warunków działania.

Manipulacja bazą danych w Prologu

Przykłady manipulacji bazą klauzul

Dany jest zbiór klauzul:

```
nice:- sunshine,
      not(raining).
funny:- sunshine,
       raining.
distgusting:- raining,
             fog.
raining.
fog.
```

Dialog:

```
?- nice.
No
?- disgusting.
Yes
?- retract(fog).
Yes
?- disgusting.
No
?- assert(sunshine).
Yes
?- funny.
Yes
?- retract(raining).
Yes
?- nice.
Yes
```

Manipulacja bazą danych w Prologu

Przykłady manipulacji bazą klauzul

Operacja **retract** jest realizowana w sposób niedeterministyczny - można usunąć cały zbiór klauzul dzięki mechanizmowi nawrotów.

Początkowy zbiór klauzul

```
fast(ann) .  
slow(tom) .  
slow(pat) .  
?- assert((faster(X,Y):-  
           faster(X), slow(Y))).
```

Yes

Dodawane klauzule warunkowe
umieszczamy w nawiasach!

Dialog

```
?- faster(A,B) .  
A=ann  
B=tom  
?- retract(slow(X)) .  
X=tom;  
X=pat;  
No  
?- faster(ann,_) .  
No
```

Manipulacja bazą danych w Prologu

Przykłady manipulacji bazą klauzul

Operacje **asserta** i **assertz** pozwalają wskazywać miejsce, w którym zostanie dodana nowa klauzula, co ma znaczenie w przypadku nawrotów dokonywanych dla nowej klauzuli.

Przykład

```
?- assert(p(a)), assertz(p(b)), asserta(p(c)) .
```

Yes

```
?- p(X) .
```

X=c;

X=a;

X=b

Manipulacja bazą danych w Prologu

Przykłady manipulacji bazą klauzul

Operacje **asserta**, **asserta** lub **assertz** mogą zostać wykorzystane do przechowywania wyników wcześniejszych obliczeń lub generowania faktów na potrzeby przyszłych zadań.

Przykład

Generowanie tabliczki mnożenia

```
maketable:-  
  L=[0,1,2,3,4,5,6,7,8,9],  
  member(X,L),member(Y,L),  
  Z is X*Y,  
  assert(product(X,Y,Z)),  
  fail;true.
```

Manipulacja bazą danych w Prologu

Uwaga

Predykaty dodawania i usuwania klauzul są bardzo użytecznym narzędziem programistycznym, lecz ich zastosowania wymaga dużej ostrożności. Są to bowiem mechanizmy, które dokonują modyfikacji programu w trakcie jego działania, czyli samomodyfikacji, i jako takie mogą zmieniać jego funkcjonowanie z upływem czasu. Utrudnia to zarówno zrozumienie programu, jego ewentualne poprawki, jak i ogranicza nasze przekonanie co do jego prawidłowego działania.

Manipulowanie przepływem sterowania w Prologu

W języku Prolog mamy do dyspozycji następujące mechanizmy systemowe przeznaczone do modyfikacji sterowania:

- **odcięcie (!)** - cel eliminujący nawroty
- **fail** - cel, który zawsze jest niespełniony
- **true** - cel, który zawsze jest spełniony
- **not(P)** - negacja (przez niepowodzenie!) celu **P**
- **call(P)** - cel spełniony, gdy wywołany cel **P** jest spełniony
- **repeat** - cel zawsze spełniony; niedeterministyczny - prowadzi poprzez nawroty do poszukiwania alternatywnych rozwiązań ze względu na definicję:

```
repeat.  
repeat:- repeat.
```

Manipulowanie przepływem sterowania w Prologu

Zastosowanie predykatu **repeat**

Przykład

Generowanie kwadratów wczytywanych liczb, aż do zakończenia sygnalizowanego atomem **stop**.

```
makesqr:- repeat, read(X),proc(X).  
proc(stop):-!.  
proc(X):- Y is X*X,  
          write(Y), nl,  
          fail.
```

Predykaty: *bagof*, *setof* i *findall*

Mechanizm nawrotów stosowany w Prologu umożliwia sprawdzenie wszystkich obiektów lub relacji, które spełniają zadany cel. Po dokonaniu nawrotu nie jest jednak możliwe odwołanie się do wcześniej wygenerowanych rozwiązań (tych przed nawrotem). Efekt taki zapewnia użycie predykatów:

- **bagof**(*X*, *P*, *L*) - generuje listę *L* wszystkich obiektów *X* takich, że cel *P* jest spełniony; ma sens kiedy *P* i *X* mają wspólne zmienne
- **setof**(*X*, *P*, *L*) - podobnie jak **bagof** tyle, że lista *L* zostanie uporządkowana i pozbawiona powtórzeń elementów;
- **findall**(*X*, *P*, *L*) - podobnie jak **bagof** tyle, że generowane są wszystkie obiekty niezależnie od wartości tych zmiennych w *P*, które nie występują w *X*

Predykaty: *bagof*, *setof* i *findall*

Zastosowanie predykatu **bagof**

Przykład

Dane są fakty:

age(**peter**, 7) .

age(**ann**, 5) .

age(**pat**, 8) .

age(**tom**, 5) .

Wszystkie dzieci w wieku 5 lat:

?- **bagof**(**Ch**, **age**(**Ch**, 5), **L**) .

L=[**ann**, **tom**]

Wszystkie dzieci w dowolnym wieku:

?- **bagof**(**Ch**, **age**(**Ch**, **Age**), **L**) .

Age=7

L=[**peter**] ;

Age=5

L=[**ann**, **tom**] ;

Age=8

L=[**pat**]

Agregacja
wyników
dotyczy tylko
imion dzieci a
nie ich wieku

Predykaty: *bagof*, *setof* i *findall*

Wynik predykat **bagof** może zawierać powtórzenia, jeżeli znaleziony obiekt wielokrotnie spełniał podany cel.

Predykat **setof** eliminuje powtórzenia i porządkuje obiekty alfabetycznie kiedy są atomami, a rosnąco gdy są liczbami.

Jeśli obiekty są termami, to porządkowanie alfabetyczne odnosi się do funktorów tych termów, a gdy funktory są takie same i termy złożone, to dotyczy skrajnie lewych, najmniej zagnieżdżonych w nich, różnych od siebie funktorów.

Przykład

Struktura generowanych obiektów jest dowolna!!!

Wszystkie dzieci posortowane według wieku a potem wg imion:

?- **setof** (**Age/Child**, **age** (**Child**, **Age**), **L**) .

L=[5/ann, 5/tom, 7/peter, 8/pat]

Predykaty: *bagof*, *setof* i *findall*

Predykat **findall** (**X**, **P**, **L**) umożliwia uzyskanie na liście **L** obiektów **X** z wszystkich rozwiązań celu **P** niezależnie od wartości pozostałych zmiennych w **P**, które nie należą do **X**. Jeżeli nie istnieje żaden taki obiekt **X**, który spełniałby **P**, to w wyniku zwracana jest lista pusta!

Przykład

?- **bagof** (**Ch**, **age** (**Ch**, **Age**), **L**) .

Age=7

L=[**peter**] ;

Age=5

L=[**ann**, **tom**] ;

Age=8

L=[**pat**]

?- **findall** (**Ch**, **age** (**Ch**, **Age**), **L**) .

L=[**peter**, **ann**, **pat**, **tom**]